

KÜTAHYA TAVŞANLI T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2024/82

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1314 sayılı kararıyla oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli.....	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme.....	8
D. Sağlık Hizmetleri.....	9
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler.....	12
G. Dış Dünya ile İletişim.....	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme.....	14
B. Tavsiyeler.....	14
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	14
2. Kütahya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye.....	16
3. Kütahya İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye.....	16
4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye.....	16

- ACEP** : Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu
- AİÖK/CPT** : Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
- BM** : Birleşmiş Milletler
- m²** : Metrekare
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- SEGBİS** : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
- TİHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 20-21/8/2024 tarihlerinde Kütahya Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ... ve Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ... ile Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların¹ sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu koşullar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi bir kimse koşullarda bulunmamıştır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerin ardından Ziyaret Heyeti koşulların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. Ziyaret sırasında revir birimi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 6/8/2024 tarihli ve 40020 sayılı olurluğuna istinaden 20-21/8/2024 tarihlerinde, Kütahya Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna² gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumunda özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

² Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kütahya ili Parmakören Mahallesi Karaöz mevkiinde bulunan Kurum, 15/9/2022 tarihinde faaliyete geçmiştir. Kurum il merkezine 8 kilometre uzaklıkta bulunmakta olup, Kuruma ulaşım toplu taşıma araçları ile sağlanmaktadır.

B. Kurum Personeli

10. Kurumda, 20'si kadın ve 141'i erkek olmak üzere toplam 161 personel görev yapmaktadır. Kurumda bulunan personelin ünvanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	1
İdare Memuru	3
Sayman	1
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	4
İnfaz ve Koruma Memuru	120
Diş Hekimi	1
Psikolog	2
Sosyal Çalışmacı	1
Öğretmen	2
Sağlık Memuru	4
Bilgisayar İşletmeni	1
Bilgisayar Teknisyeni	1
Elektrik Teknisyeni	1
Sihhi Tesisat Teknisyeni	1
Kaloriferci	1

Aşçı	2
Memur	3
Hizmetli	2
Şoför	6
TOPLAM	161

11. Kurumda görev yapan personelin, hizmet içi eğitim kapsamında temel eğitim aldığı ve çalıştığı birime göre dönemsel olarak eğitimler aldığı ifade edilmiştir. Personelin insan hakları, kişiler arası iletişim ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin özel bir eğitim almadığı öğrenilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

12. Kurumun artırılmış kapasitesi 400'dür. Kurumda 564'ü hükümlü, 38'i hükümsüz ve 49'u tutuklu olmak üzere toplam 651 mahpus bulunmaktadır.

13. Kurumdaki mahpusların 23'ü kadın ve 2'si yabancı uyruklu olmak üzere 3'ü suça sürüklenen çocuktur. İdare tarafından, çocuk mahpusların geçici olarak Kurumda bulunduğu ifade edilmiştir. Ziyaretin ikinci gününde çocuk mahpusların nakillerinin yapılarak Kurumdan ayrıldıkları Ziyaret Heyeti tarafından görülmüştür.

14. Kurumdaki mahpuslardan 1'i fiziksel engellidir.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

15. Kurumda; açık görüş salonu, kapalı görüşme kabinleri, eş görüşme odası, avukat görüşme odası, doku hasarı ve travma önleyici oda³, konferans salonu, bireysel görüşme ve grup çalışması odası, manevi rehberlik görüşme odası, bilgisayar sınıfı, derslik, kapalı spor salonu, açık spor salonu, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, kantin, çamaşırhane, revir, diş hekimi odası ve kütüphane bulunmaktadır.

16. Kurumda 24 büyük koğu, 5 küçük koğu, 1 çocuk ve hasta koğu ile 2 kadın mahpus koğu olmak üzere toplam 32 koğu ile 14 tek kişilik oda bulunmaktadır.

³ Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

17. Kurumda bulunan koğuşların alt katında; ortak yaşam alanı, mutfak, havalandırma, bir banyo ve bir tuvalet yer alırken üst katında bir yatakhane bulunmaktadır. Ortak yaşam alanlarında yeterli sayıda masa ve sandalye ile bir televizyon olduğu görülmüştür.

18. Koğuşların yatakhane kısımlarında yapılan incelemelerde yere serilmiş çok sayıda yatak olduğu, dolapların koğuş kapasitesini karşılamadığı, bazı mahpusların kişisel eşyalarını koyabilecekleri dolap veya komodini olmadığı, eşyalarını poşet içinde muhafaza ettikleri görülmüştür. Ziyaret edilen bir koğuşta yerde alan olmadığı için merdiven boşluğunun üzerine ip gerilerek yatak yerleştirildiği görülmüş, bazı mahpusların burada yattığı öğrenilmiştir.

19. Ziyaret sırasında mahpuslar tarafından yatakların kalitesinin iyi olmadığı ve kirli yatakların kendilerine verildiği ifade edilmiştir. Yapılan incelemede bazı yatakların kirli ve yıpranmış olduğu görülmüştür. İdare tarafından, yatakların ömrünün 5 yıl olduğu, bu süre tamamlanmadan yatakların yenilenmediği ifade edilmiştir.

20. Kurumda çocuk ve hasta mahpuslar için hazırlanan bir koğuş bulunmakla birlikte, doğrudan engelliler için hazırlanan bir koğuş bulunmamaktadır. Tuvaletinde klozet bulunan iki koğuşa engelli mahpusların yerleştirildiği görülmüştür. Kurumda engelli mahpusların kaldığı odalarda banyo ve tuvalette tutamaç bulunmadığı gözlemlenmiştir. Konu İdare ile görüşülmüş ve tutamaçların yaptırılmasına ilişkin çalışmaların başlamış olduğu bilgisi daha sonra Kurumumuzla paylaşılmıştır.

21. İdare tarafından, koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetinin gerçekleştirdiği incelemede, ortak alanların genel itibarıyla temiz olduğu görülmüştür.

22. Kurumda geçici koğuş bulunmadığı, çocuk ve hasta odası olarak kullanılan koğuşun, Kurumda çocuk mahpus olmadığı zamanlarda geçici koğuş olarak kullanıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

23. Ziyaret edilen koğuşlarda mahpusların suç türleri dikkate alınarak yerleştirildiği görülmüştür.

24. Ziyaret sırasında kadın mahpusların tutulduğu 2 koğuştan birinin revirin tam karşısında olduğu, aslında revir koğuşu olarak tasarlandığı ve koğuşun havalandırma bahçesinin bulunmadığı görülmüştür. Kendileriyle görüşme gerçekleştirilen kadın mahpuslar tarafından, koğuşlarından başka bir alanda havalandırma bahçesine çıkarıldıkları fakat bu alanın erkek mahpuslar tarafından kullanılması sebebiyle her zaman müsait olmadığı ve bu nedenle bazı günler havalandırmaya çıkamadıkları ifade edilmiştir. Diğer kadın koğuşunda ise mahpusların havalandırma alanına pencerenin önüne yerleştirilen merdiven aracılığıyla çıkabildikleri görülmüştür. İdare tarafından, Kurumun fiziki yapısının hem kadın hem erkek mahpusları

birlikte barındıracak şekilde tasarlanmadığı, bu nedenle kadın mahpusların havalandırmaya çıkarılması hususunda bazı günler aksamalar olabildiği ifade edilmiştir.

25. İdare tarafından, havalandırma kapılarının sabah 07.00'de açıldığı ve akşam 19.30'da kapatıldığı belirtilmiştir. Bu konuya ilişkin olarak Ziyaret Heyetine iletilen bir şikâyet olmamıştır.

26. Kurumda ısınma, yakıt olarak doğalgaz kullanan kalorifer sistemi aracılığıyla sağlanmaktadır. Koşulların hepsinde kalorifer peteklerinin bulunduğu görülmüş, mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde ısınma konusunda sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

27. Kurumda temiz suya 24 saat erişim imkânı bulunmaktadır. Mahpus başına günlük olarak tahsis edilen su miktarı, 200 litre soğuk su olarak ifade edilirken, sıcak su için kota uygulanmadığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde su miktarının yeterli olduğu ifade edilmiştir.

28. Kurum çamaşırhanesinde çalışır vaziyette 5 adet çamaşır makinesi ve 5 adet kurutma makinesi bulunmaktadır. Buna ek olarak bulaşıcı hastalığı bulunan mahpuslar için 1 adet farklı çamaşır makinesi bulunmaktadır. İdare tarafından, her koğuşun çamaşırlarının 15 günde bir yıkandığı, çamaşırların fileler ile yıkanıp kurutulduktan sonra mahpuslara teslim edildiği ifade edilmiştir. Bu bilgiler görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da teyit edilmiş olup bu hususta Ziyaret Heyetine iletilen bir şikâyet olmamıştır.

29. Mahpuslar tarafından çamaşır ihtiyaçlarının kantinden karşılanmak zorunda olduğu, ailelerin getirdiği çamaşırların Kuruma kabul edilmediği ifade edilmiştir. Konu İdareye iletildiğinde, güvenlik sebebiyle dışarıdan çamaşır alınmasına izin verilmediği belirtilmiştir.

30. Ziyaret sırasında mahpuslar tarafından kantindeki tütün, tuvalet kâğıdı, şampuan ve sabun gibi malzemelerin sıkça tükendiği, uzun süre gelmediği ifade edilmiştir. İdare tarafından, taşrada bulunmaları sebebiyle konsinye firmalarının çok sık gelmediği bu sebeple ürün tedarikinde zorluk yaşandığı, zaman zaman ürün stoklarının bittiği ve yenilerinin gelmesinin uzun sürebildiği ifade edilmiştir.

31. Kurum içerisinde bulunan kantin, Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş; ürünlerin son kullanma tarihleri, muhafaza koşulları ve satış fiyatları kontrol edilmiş, son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, ürünlerin saklama koşullarının uygun olduğu, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre uygun olduğu ve ürün çeşitliliğinin genel olarak yeterli olduğu gözlemlenmiştir.

32. Görüşülen kadın mahpuslar tarafından, kantinde iç çamaşırı satılmadığı ifade edilmiştir. Kantinde yapılan incelemede bu durum doğrulanmıştır. İdare tarafından dış kantinden bu ihtiyaçların karşılandığı ifade edilmiştir. Kantinde makyaj ürünleri ve saç boyası

gibi ürünlerin bulunduğu görülmüş bununla birlikte kantin satış listesi incelendiğinde kadınların hijyen ihtiyaçlarına yönelik ürünlerin çeşit ve sayısının da yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

33. Kurumda 2 yumuşak odanın bulunduğu, odaların havalandırmasının aspiratörle yapıldığı, duvarlarının yumuşak malzeme ile kaplı olduğu ancak tuvalet taşının süngerle kaplı olmadığı görülmüştür. Odalarda kameranın mevcut olduğu ve söz konusu kameraların tuvaletin bulunduğu alanı da görüntülediği gözlemlenmiştir. Yumuşak oda kullanım kayıtları için tutulan defter Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş olup defterin eksiksiz tutulduğu, odanın en son 7/8/2024 tarihinde kullanıldığı anlaşılmıştır.

34. Kurumda 107 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. Yapılan incelemede kamera görüntülerinin bulanık olduğu ve net görüntü vermediği gözlemlenmiş, konu hakkında yenileme çalışmalarının yapıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir. İdare tarafından, kamera sisteminin kayıt arşiv süresinin yaklaşık 90 gün olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Kayıtlar incelendiğinde 13/5/2024 tarihine kadar (yaklaşık 96 gün) geçmişe gidilebildiği tespit edilmiştir. Ancak yumuşak odanın son kullanıldığı 7/8/2024 tarihinin kaydına kamera sisteminin kayıt süresinin yetmemesi nedeniyle erişilememiştir.

35. Kurumdaki koşulların ortak yaşam alanı ve bahçelerinin kamera ile görüntülediği, tadilatla olan 2 kamera bulunduğu, kameralarla ilgili iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü ve 28 kamera merceği için ödenek talebinde bulunulduğu İdare tarafından ifade edilmiştir. Yapılan izleme sonucunda revir girişini gösteren kamera bulunmadığı görülmüş ve bu husus İdare ile paylaşılmıştır.

36. Kurumda 1 ay koşulların, 1 ay koridorların olacak şekilde ilaçlama yapıldığı ifade edilmiştir. İlaçlamaya ilişkin son bir yılın evrakları incelendiğinde Kurumun her ay düzenli olarak ilaçlandığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, ilaçlama evraklarında yer alan tarihlere ilişkin kamera kayıtları izlendiğinde, Kurum koridorlarının ilaçlandığı görülmüş ancak koşulların içerisinin ilaçlanmadığı tespit edilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde de koşulların içerisinin ilaçlanmadığı belirtilmiş, Kurum içerisinde de yoğun bir sinek problemi olduğu gözlemlenmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

37. İdare tarafından, Kuruma kabulü yapılacak olan mahpusların öncelikle sağlık raporlarının ve mahkeme evraklarının incelendiği daha sonra yanlarındaki eşyaların aramasının yapılarak tutanak altına alındığı bilgisi verilmiştir. Mahpusun ilk kabulünde, mahpusun detaylı

aramasının mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Mahpuslar ile gerçekleştirilen görüşmelerde de Kuruma kabul konusunda şikâyet edilen bir husus olmamıştır.

38. İdare tarafından, Kuruma yeni giriş yapmış mahpusların kabul işlemleri gerçekleştirildikten sonra mahpuslara ceza infaz kurumunda uyması gereken kurallar ile haklarını içeren Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı'nın verildiği bilgisi paylaşılmıştır. Görüşülen mahpuslar tarafından, Kuruma kabul sürecinde kendilerine bilgilendirici kitapçık verildiği doğrulanmıştır. Kabul bölümünde yapılan incelemede Hükümlü ve Tutuklu El Kitaplarının bulunduğu görülmüştür.

39. İdare tarafından, Kurum içi dilekçelerin sayım sırasında toplandığı, toplanan dilekçelerin infaz ve koruma başmemurluğu tarafından incelenerek nöbetçi müdüre gönderildiği ve takiben ilgili birime havalesinin yapıldığı, dilekçelerin akıbetine ilişkin bilginin mahpus tarafından yazılan dilekçeyle talep edilmesi üzerine görevli personelin mahpusa gerekli bilgileri verdiği ifade edilmiştir.

40. Görüşülen mahpuslar tarafından, acil durumlarda infaz ve koruma memurlarına ulaşmakta zorluk yaşamadıkları ifade edilmiştir.

41. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kendilerine karşı işkence ya da kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranışta bulunulmadığı, genel olarak İdare ve Kurum personelinin kendilerine yönelik tutum ve davranışlarından memnun oldukları ifade edilmiştir.

42. Son 1 yıl içerisinde Kurumda görevli personel hakkında işkence ve kötü muamele iddiası içeren şikâyet bulunmadığı bilgisi edinilmiştir.

C. Beslenme

43. Kurumda tüketilen yemekler, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak, Kütahya Tavşanlı Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlanmakta ve Kuruma gönderilmektedir. Kurum personeli ile mahpusların aynı yemeği tükettiği görülmüştür.

44. Yemek menüleri incelendiğinde, menülerin Kütahya Tavşanlı T Tipi Kapalı İnfaz Kurumu Müdürü, İdare memuru, 2 infaz ve koruma memuru ve 1 aşçı tarafından onaylandığı görülmüş ancak listenin diyetisyen kontrolünden geçirilmediği anlaşılmıştır. Bu durumun Kurumda istihdam edilen diyetisyen olmamasından kaynaklandığı İdare tarafından ifade edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından yemeklerin miktarı ve çeşitliliğine önem verildiği ve

yemek listesinin 1 kişinin günlük olarak alması gereken kalori ihtiyacı gözetilerek hazırlandığı belirtilmiştir.

45. Görüşülen mahpuslar tarafından genel olarak yemek kalitesinin ve miktarının yeterli olmadığı ifade edilmiştir. Yemekhane de yapılan incelemede mahpuslara yemek ayrılırken kullanılan kepçeler görülmüş, 1 kepçenin 7 kişilik olduğu ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından bu kepçelerin 7 kişilik yemek için küçük olduğu değerlendirilmiştir. Ziyaret Heyeti, inceleme sırasında öğle yemeğini Kurum personeliyle birlikte yemiş, Heyetin yediği öğle yemeğinin lezzeti, kalitesi ve miktarı yeterli bulunmuş ancak tabaktaki yemeklerden birinin içinde sineğe rastlanmıştır.

46. Haftalık yemek listelerinin mahpuslarla paylaşılmadığı bilgisi edinilmiş ve mahpuslar tarafından yemek listelerinin haftalık olarak kendileri ile paylaşılmasına dair taleplerinin olduğu, çıkan yemekleri görerek kantin alışverişi yapmak istedikleri ifade edilmiştir. Bu konu ziyaret sırasında İdare ile görüşülmüştür. Ziyareti takiben İdare tarafından, yemek listesi dağıtımına başladıkları bilgisi Kurumumuzla paylaşılmıştır.

47. İdare tarafından, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslara ilişkin doktor raporlarına istinaden diyet menü çıkarıldığı ifade edilmiştir. Yemek listelerinin standart listenin yanında yarı vejetaryen, vejetaryen ile reflü ve tansiyon hastaları için olmak üzere 4 ayrı liste halinde tutulduğu görülmüştür.

48. Mahpusların içme suyu ihtiyacı şebeke suyu veya kantinden temin edilen ambalajlı sular ile sağlanmaktadır. İncelenen Su Analiz Raporlarından Kurumda kullanılan suyun, 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu görülmüştür.

49. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpusların, kantindeki yiyecek ürün çeşitliliğine ilişkin bir şikâyetleri olmamıştır.

D. Sağlık Hizmetleri

50. Kurum revirinde 1 aile hekimi, 1 diş hekimi ve 4 sağlık memuru çalışmaktadır. Diş hekiminin Kurumun kadrolu personeli olduğu, aile hekiminin haftada iki yarım gün ve bir psikiyatristin ise ayda bir yarım gün hizmet verdiği ifade edilmiştir. Kurum revirinde mesai saatleri dışında sağlık memuru bulunmadığı öğrenilmiştir.

51. Acil bir durum olduğunda 112 Acil Çağrı Merkezine haber verilerek mahpusun hastaneye götürüldüğü İdare tarafından ifade edilmiştir.

52. Kurum revirinde muayene kayıt defteri tutulduğu ayrıca muayene bilgilerinin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine eksiksiz işlendiği görülmüştür.

53. Kurumda kalan 30 mahpusun kronik rahatsızlığı bulunmaktadır. İdare ve kendileriyle görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından; kronik hastalıkları olan mahpuslar için planlanan tedavilerin aksatılmadan yerine getirildiği, kullanmaları gereken tıbbi cihaz ve materyallerin Kurum tarafından sağlandığı ifade edilmiştir.

54. İlaçların temininin Kurumda ve hastanede yapılan muayeneler neticesinde düzenlenen reçetelerin anlaşmalı eczanelere ulaştırılması ve Cezaevi Reçete Takip Sistemine kaydının yapılması neticesinde aynı gün ya da bir sonraki gün Kurumun revir birimine ulaşmakta olduğu İdare tarafından ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında, kontrole tabi olan ilaçların Kurum revir biriminde bulunan kilitli demir dolaplarda muhafaza edilmekte olduğu görülmüştür. İdare tarafından, diğer ilaçların ise kontrollerinin yapılması neticesinde koşullarda ilaç stoklamasına imkân verilmeyecek şekilde mahpuslara teslim edildiği belirtilmiştir. Kontrole tabi olmayan kronik rahatsızlıklar için kullanılan ilaçların mahpusun kendisine verildiği, kontrole tabi olan diğer ilaçların ise günlük dozlar halinde hazırlanıp mahpuslara personel gözetiminde verildiği ifade edilmiştir.

55. Ziyaret Heyetinin revir biriminde yaptığı incelemede birimin hijyen koşulları bakımından uygun olduğu, birimde acil müdahaleler için gerekli teçhizatın bulunduğu, acil müdahale çantasında eksik bulunmadığı görülmüştür.

56. Kurumda görevli diş hekimi ile yapılan görüşmede; muayene, diş temizliği, diş çekimi ve dolgu işlemlerinin Kurumda gerçekleştirildiği, daha kapsamlı tedaviler için ise mahpusların hastaneye sevk edildiği bilgisi alınmıştır. Ziyaret Heyetinde bulunan hekim tarafından, diş tedavisinde kullanılan araç ve gereçlerin sterilizasyonunun uygun bir şekilde yapıldığı değerlendirilmiştir.

57. Görüşülen mahpuslar tarafından, ağız ve diş sağlığı polikliniklerine yapılan sevkler başta olmak üzere hastane sevklerinde gecikmeler yaşanabildiği ifade edilmiştir. İdare tarafından son 1 yıl içerisinde 361 acil sevki olmak üzere toplam 1857 hastane sevki gerçekleştirildiği, Kurum hekimlerinin hastane sevkleri uygun görülen mahpusların aciliyet ve randevu durumları göz önünde tutularak belirli bir sıra içerisinde hastaneye sevklerini sağladığı fakat bu süreçte zaman zaman kalabalıklaşma ve Jandarma personel sayısı ile sevki gerçekleştiren araçların kapasitelerinin yetersiz olması nedenleriyle gecikmeler yaşanabildiği belirtilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

58. Psikososyal serviste 1 sosyal çalışmacı, 2 psikolog ve 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Söz konusu görevliler hafta içi mesai saatleri içerisinde hizmet vermektedir. Psikososyal serviste 1 bireysel görüşme odası mevcut olup bireysel görüşmelerin burada yapıldığı bilgisi verilmiştir.

59. Psikososyal serviste yapılan görüşmelerde, Kuruma yeni gelen mahpuslarla ihtiyaç ve risklerinin belirlenebilmesi amacıyla bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi kapsamında görüşme gerçekleştirilerek mahpuslara ilişkin araştırma değerlendirme formu doldurulduğu ve böylece kişilerin genel bilgileri, varsa daha önce yaşadıkları psikolojik rahatsızlıklar, uygulanan tedaviler ve madde bağımlılığı durumu gibi bilgilerin elde edildiği; ortaya çıkan risk ve ihtiyaç durumu doğrultusunda gerekli görülmesi halinde bireysel görüşmeler ve grup çalışmaları gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. Psikososyal servis çalışanlarının günde yaklaşık olarak 10 mahpus ile görüşme yaptığı bilgisi edinilmiştir.

60. Kurumda uyum sorunu yaşayan, kendine zarar verme riski olan veya farklı bir özel durumu bulunan (madde bağımlılığı, ölüm orucu/açlık grevi) mahpusların takip altında tutulduğu, bu kişilerle hem resen hem de dilekçelerine istinaden görüşülerek psikososyal servis raporu hazırlandığı; gerekli görülen durumlarda mahpusların aileleri ile ihtiyaçları doğrultusunda görüşmeler gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

61. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, psikolog ile görüşme taleplerinin genel olarak karşılandığı ifade edilmiştir.

62. Psikososyal servisin öfke kontrolü, madde bağımlılığıyla mücadele ve tahliye sonrası yaşam programları ile tiyatro ve film gösterimleri, spor müsabakaları, tiyatro kursu gibi aktiviteler düzenlediği bilgisi paylaşılmıştır. Kurum genelinde tüm mahpuslara yönelik olarak gerçekleştirilecek etkinlikler için konferans salonunun yeterli fiziksel koşullara sahip olmadığı psikososyal servis çalışanları ve Kurum İdaresi tarafından ifade edilmiş olup, yapılan gözlemler sonucunda da mevcut konferans salonunun etkinlikler için yeterli olmadığı, Kurumun kapasitesi de göz önüne alındığında yetersiz kaldığı değerlendirilmiştir.

63. Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında yapılan protokol kapsamında Kurumun manevi rehberlik servisinde 3 vaiz ve 1 vaizenin hafta içi 4 gün 09.00-16.00 saatleri arasında çalıştığı ifade edilmiştir. Ayrıca manevi rehberlik servisinde 1 infaz ve koruma memurunun da çalıştığı öğrenilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

64. Kurum eğitim ve öğretim servisi bünyesinde 2 öğretmen ile 3 infaz ve koruma memuru olmak üzere toplam 5 personel görev yapmaktadır.

65. Kurumda yaygın eğitim kapsamında 210 mahpusun eğitimlerine devam ettiği, 32 mahpusun ise örgün eğitim kapsamında farklı üniversitelerde eğitim gördüğü öğrenilmiştir.

66. İdare tarafından, okuma yazma kurslarına devam eden kursiyerler ile Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Lisesine devam eden mahpusların ders kitaplarının Kütahya Tavşanlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ücretsiz olarak temin edildiği bilgisi paylaşılmıştır. Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerinin ilgili kitaplarının ise aileleri ya da Kurum vasıtasıyla temin edilmekte olduğu İdare tarafından ifade edilmiştir.

67. Görüşülen mahpuslar tarafından ders ve sınav takibine ilişkin işlemler ve ders materyallerine erişim konusunda genel olarak bir sorun yaşanmadığı, ders kitaplarının sayısında sınırlama olmadığı ifade edilmiştir.

68. Kurum kütüphanesindeki kitap listesinde toplam 5860 kitap olduğu görülmüştür. Ziyaret sırasında kütüphanedeki kitapların yeterli çeşitlilikte olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, Kurum kütüphanesindeki kitapların temini noktasında İlçe Halk Kütüphanesi ile protokol yapıldığı ve mahpusların burada bulunan kitaplardan da faydalanabildikleri öğrenilmiştir. İdare tarafından, 15 günde bir mahpusların kütüphaneden seçtiği kitapların dağıtımının yapıldığı bilgisi paylaşılmıştır.

69. İdare tarafından, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının Kurum ve Halk Kütüphanesinden alınan yayınlar ile dini kitap ve eğitim kitapları hariç olmak üzere 10 kitapla sınırlı olduğu belirtilmiştir.

70. Sosyal ve kültürel faaliyetler kapsamında 2024 yılının ilk sekiz ayında 16 farklı kurstan toplam 337 mahpusun faydalandığı bilgisi alınmıştır. Bu kursların yanı sıra Eğitim ve Öğretim Servisinin açtığı mesleki kursları başarıyla tamamlayan mahpusların, mesleki eğitim faaliyetlerinin belgelendirilmesi amacıyla ustalık ve kalfalık sınavlarına katılmalarının sağlandığı, bu kapsamda 2024 Nisan ayı içerisinde Ustalık Telafi Programını tamamlayan 5 mahpusun Mobilya ve Süsleme Sanatları dalında Ustalık Belgesi almaya hak kazandığı ayrıca 11 mahpusun da bu alanda kalfalık belgelerini aldığı bilgileri paylaşılmıştır.

71. Kurumda 1 kapalı spor salonu ve 1 açık spor salonu bulunmaktadır. İdare tarafından, Kurumda bulunan mahpusların haftada bir defa açık ve kapalı spor salonundan faydalanabildiği ifade edilmiş ve bu husus mahpuslar tarafından da doğrulanmıştır.

72. Kapalı spor salonunda futbol, basketbol, masa tenisi ve voleybol oynamaya imkân verecek ekipmanda eksiklikler olduğu görülmüştür. Bu konu, İdare ile yapılan görüşmelerde de ifade edilmiştir. İdare tarafından, eksik spor malzemeleri için 17/10/2022 tarihinde Kütahya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne malzeme talebinde bulunulmuş bir yazı gönderildiği ancak bu yazıya bir dönüş olmadığı ifade edilmiştir.

73. Kurumda iş yurdu bünyesinde faaliyet gösteren ahşap atölyesinde 1 personel ve 42 mahpus, tekstil atölyesinde 2 personel ve 31 mahpus, tarım atölyesinde 1 personel, terlik atölyesinde 2 personel ve 107 mahpus, bez bebek atölyesinde 1 personel ve 2 mahpus, çamaşırhane atölyesinde 1 personel ve 1 mahpus, terzi atölyesinde 1 personel, fotokopi atölyesinde 1 personel ve fotoğrafhane atölyesinde 1 personel çalışmakta olup, çalışma saatlerinin 08.30-17.30 olduğu öğrenilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

74. Kurumda kapalı görüş alanında bulunan 18 görüşme kabininin her birinde ziyaretçi ile mahpusun bulunduğu alanın korunaklı camlarla birbirinden ayrıldığı ve alanın temiz olduğu görülmüştür. Açık görüşlerin yapıldığı 2 salonun da ferah ve temiz olduğu gözlemlenmiştir. İdare tarafından, Kurumda kapalı görüş ve açık görüş sürelerinin 45 dakika olduğu ifade edilmiştir. Bu husus mahpuslar tarafından da doğrulanmıştır.

75. Kurumda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) E-Görüş Projesi kapsamında görüntülü görüşme sisteminin olduğu ve 33 ACEP görüntülü görüşme kabin sisteminin bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından, mahpusların haftalık 30 dakika görüntülü telefon görüşmesi yapma hakkı olduğu ifade edilmiştir. Mahpusların konuya dair bir şikâyetleri olmamıştır.

76. Koşullarda bulunan televizyonlarda; film, müzik, belgesel ve haber kanalları dâhil olmak üzere toplam 24 kanaldan yayın yapıldığı anlaşılmıştır. Hasta ve engelli koşullarındaki televizyon da dâhil olmak üzere bazı koşullarda televizyon yayınının iyi olmadığı, görüntüde kaymalar olduğu gözlemlenmiştir.

77. Kurumda bulunan avukat görüşme odalarının içerisinin dışardan görülebilecek şekilde cam bölmelerle ayrıldığı ve odaların ses geçirmemesi için özel malzemeyle kaplandığı görülmüştür.

78. Kurumda bulunan SEGBİS odalarının uygun donanıma sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca kayıt defteri incelenmiş ve odaların aktif şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir.

79. Kurumda bulunan 3 eş görüşme odasının doğal aydınlatma ve havalandırmaya sahip olduğu, içerisinde yatak, masa, perde ve çalışır vaziyette acil çağrı butonu bulunduğu görülmüştür. Eş görüşme odalarındaki banyolarda soğuk su bulunduğu ve sıcak suyun ise görüşme sırasında verildiği İdare tarafından ifade edilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

80. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

81. Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları, kişiler arası iletişim ile işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerin dâhil edilmesi,

82. Kurum genelinde kalabalıklaşma sorunu görüldüğünden koğuşlarda mahpusların yer yataklarında yatma sorununun çözülmesi için mahpuslara ranza temin edilmesi ve her mahpusa kişisel eşyalarını saklayabilecekleri birer dolap verilmesi,

83. Kirliliği ve yıpranmış yatakların yenileriyle değiştirilmesi,

84. Engelli mahpusların kaldığı odalarda banyo ve tuvaletlere erişilebilirliğin sağlanması⁴,

85. Kurumda bulunan yumuşak odalarda mahremiyetin sağlanması amacıyla kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görmeyecek şekilde konumlandırılması veya görüntünün tuvaleti gören kısımlarının dijital olarak kapatılması ve tuvalet taşının yumuşak malzeme ile kaplanması gibi önlemlerin alınması,

⁴ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 13: "Hapishane idareleri fiziksel, zihinsel ya da diğer engelleri olan mahpusların hapishane yaşamına eşitlik temelinde tam ve etkili bir şekilde erişimini sağlayacak makul barınma koşullarını, tam olarak sağlar ve o koşullarda düzenlemeler yapar."

86. Kadın mahpusların her gün havalandırmadan yeteri kadar yararlandırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması,

87. Revir girişine kamera takılması, güvenlik kameralarının görüntü kalitesinin iyileştirilmesine yönelik başlatılan çalışmaların tamamlanması ve yumuşak oda başta olmak üzere kamera kayıt sürelerinin uzatılması,

88. Mahpusların aileleri tarafından gönderilen çamaşır vb. eşyaların gerekli kontrollerin yapılmasının ardından mahpuslara teslim edilmesi⁵,

89. Kurumda sadece koridorların değil koğuş içlerinin de düzenli olarak ilaçlanması,

90. Kadınların ihtiyaçlarına yönelik ürünlerin sayı ve çeşidinin artırılması ve tedarikte yaşanan problemlerin giderilmesine yönelik önlemler alınması,

91. Mahpuslara verilen yemek miktarının artırılması, yemek listelerinin bir diyetisyen kontrolünden geçirilmesi⁶, yemek hazırlanma ve dağıtım süreçlerinde hijyene dikkat edilmesi,

92. Kurumda bulunan konferans salonunun fiziksel koşullarının iyileştirilmesi ya da ihtiyaçları karşılayacak yeni bir konferans salonunun planlanmasına yönelik girişimlerde bulunulması,

93. Televizyon yayınının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi hususları tavsiye edilmektedir.

⁵ 5275 sayılı Kanun'un 69'uncu maddesi: “Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlü, iki ayda bir kez, ayrıca dinî bayram, yılbaşı veya kendi doğum günlerinde dışarıdan gönderilen ve kurum güvenliği için tehlikeli olmayan bir hediye kabul etme hakkına sahiptir. Çocuk ve altmış beş yaşını tamamlamış hükümlüler ile beraberinde çocuğu bulunan kadın hükümlüler, idare ve gözlem kurulu tarafından alınacak karar doğrultusunda belirtilen zaman dilimi dışında da hediye kabul edebilir.” Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesi: “Hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde üç çift ayakkabı, bir çift terlik, bir adet kemer ve gerektiği kadar iç çamaşırı ve çorap ile aynı tür eşyadan 6 adedi geçmeyecek ve toplamda 30 parçayı aşmayacak şekilde; başörtüsü, fular, içlik, havlu, bornoz, palto, manto, mont, ceket, hurka, pantolon, etek, elbise, eşofman, gömlek, kazak, pijama, tişört, kravat, kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verilir. Hükümlüler; ceza infaz kurumu dışından getirilmesine izin verilen giyim eşyalarından eskiyenlerini, yenileriyle değiştirebilir.” Ayrıca Anayasa Mahkemesine göre ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlamak için aileler tarafından tutuklu ve hükümlülere kıyafet teslimine yönelik olarak kısıtlayıcı düzenlemeler yapılması makul olmakla birlikte müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olabilmesi, müdahale için seçilen aracın ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması amacına ulaşılabilmesi bakımından elverişli olmasına bağlıdır. Bu çerçevede Mahkeme, Kuruma teslim edilen iç çamaşırlarının uygun yöntemlerle denetlenerek mahpusa verilmemesinin kurum ile mahpus arasındaki çatışan menfaatlerin dengelenmesi çabasına girilmeden kurum güvenliğinin sağlanması amacına öncelik verilmesi anlamına geleceğini, ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması konusunda kamusal makamların geniş takdir yetkileri bulursa da alınacak tedbirlerin tutuklu ve hükümlülerin tutulma hâlinin gerektirdiğinin ötesinde fiziksel ve ruhsal bütünlüklerinin bozulmasına neden olmaması gerektiğini vurgulamaktadır. (Anayasa Mahkemesi, Mehmet Erdoğan, B. No: 2019/18371, 16/11/2022, para.16-17.)

⁶ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 13. maddesinin 7. fıkrası: “Diyetisyen; kurumlarda kalan hükümlüler ile iâşe edilen personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyacını göz önünde bulundurarak menü planlar, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin eder, alanyla ilgili ihale süreçlerinde ve teknik şartname hazırlanmasında görev alır, düzenli aralıklarla hizmet içi eğitim verir, rahatsızlığı bulunanlar veya vejetaryen gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanması ile bu konularla ilgili diğer işlerin yerine getirilmesini sağlar.”

2. Kütahya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

94. File, raket ile masa tenisi, voleybol ve basketbol topu gibi spor malzemelerinin temininde Kurum İdaresine gerekli kolaylığın sağlanması hususu tavsiye edilmektedir.

3. Kütahya İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

95. Hastane sevk raporu düzenlenmiş mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmesi⁷ hususu tavsiye edilmektedir.

4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

96. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği, kadın mahpusların her gün havalandırmaya çıkarılmadığı ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma⁸ sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması hususu tavsiye edilmektedir.

⁷ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapislinin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanımına sahip olur.”

⁸ “Aşırı kalabalıklaşma, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesislerdeki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.” Bkz. CPT, 2. Genel Rapor, CPT/Inf (92) 3, para. 46.

14.01.2025

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Kütahya Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu
Karar Numarası : 2024/1314

Kütahya Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu ile ilgili olarak:

a) Raporun yazımında aşağıda verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere raporda özensiz bir anlatım tarzı yansıtılmıştır.

- Raporun 13. paragrafında “Kurumda 2 yabancı uyruklu mahpus bulunmaktadır.” ifadesi yer almakta, ancak 14. paragrafta yine “... 2’si yabancı uyruklu” ifadesiyle mükerrer bir anlatıma yer verilmiştir.
- Raporun 25. paragrafında havalandırma alanı olmayan bir koşuya dair durum tespiti yapılmak istenmiş, ancak gereksiz şekilde tavsiyesi bulunmayan başka tespitlerin eklenmesi dikkat çekmiştir.
- Raporun 33. paragrafında, şikayet ve tespitlerin yanı sıra konu ile alakasız başka bir tespiti yer verilmesi,

b) Raporun 19. paragrafında şu şekilde bir tespit yapılmıştır:

“Ziyaret edilen bir koşu alanı olmadığı için merdiven boşluğunun üzerine ip gerilerek yatak yerleştirildiği görülmüş, bazı mahkumların burada yattığı öğrenilmiştir.”

Bu tespitle ilgili olarak Cezaevi Yönetimi tarafından:

kalabalıklaşma nedeniyle yere serilen yatakların üzerine gündüz basılmaması ve rahat hareket edilmesi amacıyla mahkumlar tarafından gerilen iplerin üzerine yer yataklarının sadece gündüz depolanma amacıyla konulduğu ve ayrıca katinde satılan çamaşır ipinin üzerine herhangi bir şekilde özel ekipman kullanılmadan mahkumlar tarafından el yordamıyla gerilen iplerin üzerinde yatılamayacağı ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, ziyaret heyetinin bu konuyu fiziki olarak incelemeyen, sadece cezaevindeki kalabalıklaşma durumunu daha da dramatize etmek amacıyla rapora eklediği,

c) Raporun 20. paragrafında şu şekilde bir tespit yer almaktadır:

“Ziyaret sırasında mahpuslar tarafından yatakların kalitesinin iyi olmadığı ve kirli yatakların kendilerine verildiği ifade edilmiştir. Yapılan incelemede bazı yatakların kirli ve yıpranmış olduğu görülmüştür. İdare tarafından, yatakların ömrünün 5 yıl olduğu, bu süre tamamlanmadan yatakların yenilenmediği ifade edilmiştir.”

Bu konuda Cezaevi Yönetimi, mahkumlara verilen yatakların 5 yıl geçmeden yenilenmediğini belirtmiş; ancak mahkumlar tarafından kirli olduğu ifade edilen yatakların verilme tarihleri ve kirlenme sebeplerine bakılmaksızın cezaevi yönetimine yatakların değiştirilmesi tavsiyesinde bulunulmasının hakkaniyetli bir yaklaşım olamayacağı,

d) Raporun 45. paragrafında şu ifadeler yer almıştır:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

“Yemekhanede yapılan incelemede mahpuslara yemek ayrılırken kullanılan kepçeler görülmüş, 1 kepçenin 7 kişilik olduğu ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından bu kepçelerin 7 kişi için küçük olduğu değerlendirilmiştir. Ziyaret Heyeti, inceleme sırasında öğle yemeğini Kurum personeliyle birlikte yemiş, Heyetin yediği öğle yemeğinin lezzeti, kalitesi ve miktarı yeterli bulunmuş ancak tabaktaki yemeklerden birinin içinde sineğe rastlanmıştır.”

Bu paragrafta:

- Kepçelerin hacmine veya yemek ağırlığına dair herhangi bir bilgi verilmediğinden, yapılan değerlendirmenin objektif olmadığı,
- Aynı paragrafta yemeğin lezzeti, kalitesi ve miktarının yeterli olduğu belirtilerek çelişkiye düşüldüğü,
- Mahpuslar tarafından yemek hijyenine ilişkin bir şikâyet bulunmamasına rağmen ziyaret heyetinin bulunduğu bir sineğin rapora eklenme amacının anlaşılmadığı,

Sonuç olarak:

Rapor, yukarıda belirtilen hususların yanı sıra dilbilgisi kuralları ve anlatım yönünden de yeterli bulunmadığından, sayın çoğunluğun kararına katılma imkanı bulunmamıştır.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>